# Môže byť osobným asistentom člen rodiny?

Redakčne pripravil: Marek
Tlačová verzia: 19. 11. 2026
Aktuálny článok a prílohy na webe

Pri rodinnom asistentovi overte právny vzťah, dovolenú činnosť a limity ešte pred zmluvou. Vhodný počet hodín nemôže napraviť výslovne vylúčený vzťah alebo úkon.

## Rodinná pomoc má osobitné pravidlá

Člen rodiny môže v zákonom dovolenom rozsahu vykonávať osobnú asistenciu, ale nejde o neobmedzenú možnosť zaplatiť akúkoľvek pomoc príbuzného z príspevku. § 22 rozlišuje všeobecné vylúčenie určitých blízkych osôb a výnimku pre presne určené činnosti. Rozhoduje aj konkrétny rodinný alebo právny vzťah. [1]

Pred hľadaním zmluvy si preto zapíšte: kto má byť asistentom, aký má vzťah k prijímateľovi, či ide o maloleté dieťa a či je dotyčný zároveň súdom ustanoveným opatrovníkom. Tieto okolnosti môžu zmeniť výsledok.

## Ktorých osôb sa úprava týka

Zákon vymenúva napríklad manžela, manželku, rodičov, deti, starých rodičov, vnukov, súrodencov, nevestu, zaťa, svokra a svokru a ďalšie právne postavenia. Nie je preto vhodné rozhodovať iba podľa neurčitého pojmu „rodina“. Konkrétny vzťah treba priradiť k zneniu zákona. [1]

Výnimka sa nevzťahuje na rodiča pred plnoletosťou dieťaťa, príslušnú osobu vykonávajúcu náhradnú starostlivosť o také dieťa, súdom ustanoveného opatrovníka a profesionálneho náhradného rodiča. Pomoc pri neformálnom vybavovaní na základe splnomocnenia nemožno bez ďalšieho zamieňať so súdnym opatrovníctvom. [1]

## Činnosti a časové limity

Vyhláška č. 51/2025 Z. z. v § 10 ods. 8 odkazuje pri rodinnej výnimke na vybrané body prílohy č. 7: body 1 až 6, 9, 13.4, 13.6 a 15. Celý zoznam asistencie preto nie je automaticky dostupný aj rodinnému asistentovi. Konkrétnu činnosť porovnajte s prílohou a posudkom. [2]

Pri tomto režime platí najviac **štyri hodiny denne a 1 460 hodín ročne**, vždy v rámci posúdeného rozsahu. Pri ostatných asistentoch zákon stanovuje všeobecne desaťhodinový denný limit s osobitnou výnimkou pri pobyte mimo bydliska. Tieto limity sa nesmú zamieňať. [1]

## Aj príbuzný potrebuje riadnu zmluvu

Osobný asistent musí mať najmenej 18 rokov, spôsobilosť na právne úkony a nesmie byť odkázaný na pomoc pri činnostiach, ktoré má vykonávať. Príbuzenský vzťah ho neoslobodzuje od písomnej zmluvy, pravdivých výkazov a potvrdenia odmeny. [1]

V zmluve pomenujte dovolené činnosti, čas, obdobie a odmenu. Nevypĺňajte iba všeobecnú vetu „celodenná starostlivosť“. Pri rôznych asistentoch si veďte oddelenú evidenciu, aby bolo

zrejmé, kto ktorú pomoc skutočne vykonal a či sa časy neprekrývajú.

## Modelová situácia

**Ilustračný príklad:** dospelý človek s ŤZP chce, aby mu pomáhal súrodenec. Najprv overí, či vybrané úkony patria do rodinnej výnimky a schváleného rozsahu. Až potom sa pripraví zmluva a rozvrh do zákonných limitov. To, že prijímateľ má pridelených viac hodín celkovo, neznamená, že ich môže všetky vykázať súrodenec.

Pri maloletom dieťati a jeho rodičovi môže byť výsledok iný pre výslovnú zákonnú výluku. Príklad dospelých súrodencov preto nie je návodom na rovnaké nastavenie pomoci rodiča maloletému dieťaťu.

## Otázky, ktoré predložiť úradu

Pýtajte sa konkrétne: vzťahuje sa na náš vzťah § 22 ods. 4, ktoré posúdené činnosti môže táto osoba vykonávať a ako bude úrad sledovať príslušný rozsah? Predložte posudok a návrh zmluvy. Pri staršom nároku ukážte aj pôvodné rozhodnutie. [1]

Ak rodinný asistent nemôže pokryť všetku pomoc, zvažujte ďalšieho vhodného asistenta v rámci celkového rozhodnutia. Riešením nie je účelové premenovanie činností alebo vykazovanie hodín na inú osobu. Rozhodujú skutočne vykonané úkony, čas a zákonné podmienky.

## Tri filtre pred podpisom rodinnej zmluvy

Postupujte v poradí **osoba – činnosť – čas**. Ak rodinný vzťah patrí do výslovnej výluky, samotná ochota podpísať zmluvu alebo skrátiť počet hodín problém nevyrieši. Základ rozlíšenia je v § 22 ods. 3 až 5 a § 23 ods. 5 zákona o kompenzáciách; vybrané rodinné činnosti stanovuje § 10 ods. 8 vyhlášky č. 51/2025 Z. z..

Rozhodovanie pred prípravou rozvrhu

| Filter | Praktický výsledok kontroly |
|---|---|
| Kto pomáha? | Presne označený vzťah a prípadné súdne opatrovníctvo; nestačí údaj „blízka osoba“. |
| Pri čom pomáha? | Činnosť sa nachádza medzi dovolenými rodinnými úkonmi a súvisí s posúdeným rozsahom. |
| Ako dlho pomáha? | Skutočný čas v rámci príslušného denného, ročného a posúdeného rozsahu. |

**Dve odlišné situácie:** dospelému prijímateľovi chce asistovať jeho súrodenec; ide o osobu, pri ktorej možno preverovať rodinnú výnimku. Pri rodičovi maloletého dieťaťa zákon túto výnimku vylučuje. Nedá sa preto bez kontroly použiť tá istá zmluva pre obe rodiny a zmeniť len mená.

Ak má dospelý prijímateľ potrebu päťhodinovej pomoci denne, neznamená to, že môže nechať jedného rodinného asistenta vykazovať celú potrebu. Limit rodinného asistenta je najviac štyri hodiny denne; zároveň treba najskôr overiť dovolené činnosti. Zvyšná potreba môže

vyžadovať iné zabezpečenie v rámci rozhodnutia, nie premenovanie hodiny na iný deň.

Ročný strop 1460 hodín navyše nie je garantovaná „kapacita na vyčerpanie“. Skutočne použiteľný rozsah môže byť nižší podľa posudku a činností. Ani využívanie viacerých pomocníkov nedáva dôvod odhadovať alebo zdvojnásobovať limity bez posúdenia konkrétneho režimu.

## Zdroje a overenie

[1] Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP — znenie účinné 1. 7. – 30. 12. 2026

Vymenovaní príbuzní/výnimka, vylúčenie rodiča maloletého a súdnehoopatrovníka;1460hročne,4hdenne.

[2] Vyhláška MPSVR SR č. 51/2025 Z. z. — rozsah osobnej asistencie, § 10 a príloha č. 7

Vybranéčinnosti:príloha 7body 1–6,9,13.4,13.6,15.

Článok slúži na orientáciu. O vašom nároku rozhoduje príslušná inštitúcia.